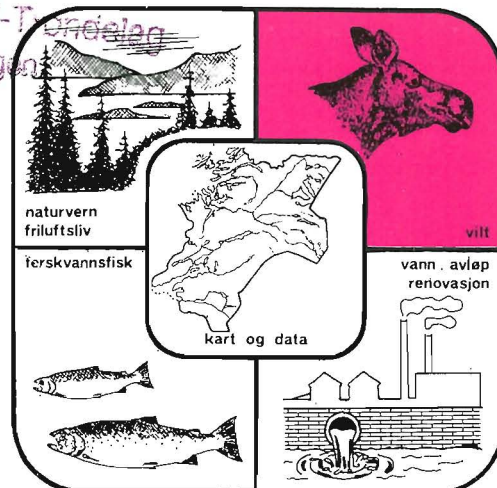

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Miljøvernavdelingen

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG

MILJØVERNAVDELINGEN

RAPPORT nr. 11 - 1988

Viltinteressene i kommuneplanen

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG

MILJØVERNAVDELINGEN

Miljøvernavdelingen er en del av Fylkesmannsembetet i Nord-Trøndelag. Avdelingen ble opprettet 1. september 1982 og består av følgende faggrupper:

- Ferskvannsfisk
- Forurensning (V.A.R.)
- Kart og data (Fylkeskartkontoret)
- Naturvern og friluftsliv
- Vassdragsforvaltning
- Vilt

Miljøvernavdelingen har 27 personer ansatt i fast eller midlertidige stillinger.

Resultatene av en del av avdelingens virksomhet trykkes bl.a. i denne rapportserien. I tillegg vil resultatene av enkelte konsulentttjenester som er utført for avdelingen bli presentert i serien. Opplaget er begrenset. Rapportens form og innhold er bestemt av hurtig prestasjon av resultater og datagrunnlaget for den enkelte undersøkelse. Det er tillatt og ønskelig at data og vurderinger i rapporten gjengis og benyttes av andre, så fremt kildene oppgis. En liste over tidligere utarbeidete rapporter er gjengitt bak i heftet.

Forespørsel kan rettes til:

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Miljøvernavdelingen

Statens hus
7700 Steinkjer
Tlf. 077/68 000

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG
 MILJØVERNAVDELINGEN
 7700 STEINKJER
 Tlf 077 - 68073 Telefax: 077 - 68053

R A P P O R T

nr 11 - 1988

TITTEL Viltinteressene i kommuneplanen	DATO 01.12.88
SAKSBEHANDLER/FORFATTER Kjell Einvik	ANTALL SIDER 19
AVDELING/ENHET Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen	ANSV.SIGN.
EKSTRAKT I perioden 1984 - 1987 er viltinteressene innarbeidet som sektorbidrag til kommuneplanen i alle 24 kommuner i Nord-Trøndelag. Samtidig er videreføring av disse sektorbidragene til endelig arealdel i kommuneplanene påbegynt i flertallet av kommunene. I rapport nr 11 - 1988 fra fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen, er bakgrunn for dette arbeidet, arbeidsopplegg og erfaringer beskrevet. Det er gitt eksempler på sektorbidrag som vedlegg bakerst i rapporten. Erfaringene fra prosjektet er i hovedsak gode. De fleste kommunene har gitt positive tilbakemeldinger om denne måten å verne naturområder på.	

STIKKORD

VILT
VILTOMRÅDER
KOMMUNEPLAN

FORORD

I 1982 vedtok arbeidsutvalget for viltnemndene i Nord-Trøndelag å gå inn for en videreføring av viltområde- kartleggingen. Dette for å innarbeide et eget sektorbidrag i kommunenes generalplaner, og at viltinteressene i et samarbeidsgruppeopplegg burde delta i den kommunale arealplanlegging på linje med andre sektorinteresser. Det var på dette tidspunkt mottatt signaler fra Miljøverndepartementet om en generell opptrapping av generalplanarbeidet. Generalplanbegrepet er i løpet av prosjektperioden utgått som følge av nytt lovverk og erstattet med kommuneplan.

Gjennom prosjektet "Viltinteressene i kommuneplanen" mener en å ha funnet en fornuftig prosedyre for innarbeiding av naturfaglige sektorinteresser i kommunenes langtidsplanlegging. Arbeidet har vist at dette er en god måte å gi kommunen selv ansvar i naturforvaltningen.

Prosjektet ble igangsatt 1. juni 1984 og formelt avsluttet ved årsskiftet 87/88, altså en gjennomføringsperiode på 3 1/2 år. Arbeidet er ledet av viltkonsulent Kjell Einvik.

Finansiering er skjedd gjennom kommunene i Nord-Trøndelag, fylkeskommunen, fylkeslandbrukskontoret v/skogbruksetaten, Inn-Trøndelag Skogselskap og Namdal Skogselskap, Fylkesmannens miljøvernavdeling v/viltfondet og Miljøverndepartementet

Fylkesmannen takker alle som har bidratt til prosjektets gjennomføring. En spesiell takk til kommunene i Nord-Trøndelag for den interesse og samarbeidsvilje som er vist gjennom prosjektarbeidet.

Steinkjer, 1. desember 1988

Torstein Øyen
fylkesmiljøvernsjef

Paul Harald Pedersen
viltforvalter

I N N H O L D

	SIDE
1. SAMMENDRAG	4
2. INNLEDNING	5
3. VIRKEMIDLER I PLANPROSESSEN	6
3.1. Viltloven	6
3.2. Plan- og bygningsloven	6
4. GJENNOMFØRING	8
4.1. Kommuneplanen	8
4.2. Viltområdekartverket	8
4.3. Sektorbidraget	10
4.4. Kommuneplanens arealdel	12
5. ERFARINGER	16
5.1. Temakart	16
5.2. Næringsinteresser	16
5.3. Forhandlingsløsninger	17
5.4. Høringen	18
6. LITTERATUR	19

VEDLEGG

1. SAMMENDRAG

Prosjektet "Viltinteressene i kommuneplanen" ble gjennomført i perioden juni 1984 til desember 1987 etter initiativ fra arbeidsutvalget for viltnemndene i Nord-Trøndelag. Bakgrunnen for å realisere et slikt prosjekt var et stadig større press på utmarksarealer som er viktige viltområder samt at fylkesmannen ikke har kapasitet til å følge opp alle detaljplaner lokalt. Det var ønskelig å gi kommunene selv kompetanse og ansvar i denne del av naturforvaltningen.

Det er laget bidrag fra viltinteressene for alle 24 kommuner i fylket. Bakgrunnsdata stammer fra viltområdekartleggingen og tilgjengelig viltstatistikk.

Koordinering med andre kommunale arealinteresser har skjedd på to ulike nivå i planprosessen. I første omgang har en lokalt oppnevnt kontaktgruppe samarbeidet med prosjektlederen om utarbeidelse av sektorbidrag. Under selve forhandlingsdelen med andre sektorinteresser og kommunen har videre prosjektet deltatt med sikte på å innarbeide sektorbidraget i den endelige kommuneplan.

Sektorbidraget fra viltinteressene er delt i en tekstdel og et temakart. Tekstdelen omhandler naturgrunnlaget, viltet og dets betydning i kommunen samt et handlingsprogram med forslag til tiltak. Temakartet er en prioritering av viktige viltområder i forhold til de omdisponeringer av areal kommunen styrer gjennom plan- og bygningsloven.

Tradisjonell næringsaktivitet er ikke forsøkt styrt gjennom planprosessen prosjektet har vært med i. Aquakulturområder er i noen grad vurdert spesielt i kystkommunene.

Gjennom forhandlinger om arealdelen av kommuneplanen er det lagt stor vekt på å finne løsninger i områder med konfliktfylte arealinteresser. Dette innebærer at det enkelte steder blir et kompromiss mellom verne- og utbyggingsinteresser i arealdelen.

2. INNLEDNING

Gjennom de senere år har den offentlige viltforvaltning i Norge blitt stadig mer klar over viktigheten av å ta vare på naturgrunnlaget for viltproduksjonen. En stadig sterkere grad av bruksendring av utmarksarealer er en av årsakene til dette.

Også Stortingsmelding nr 68 (1980-81) om vern av norsk natur, peker på at den teknologiske og samfunnsmessige utviklingen har ført til at presset på naturen i dag er større enn noen gang før. Det understrekes også at faren ikke ligger så mye i det enkelte inngrep som i summen av all påvirkning av naturen. Meldingen framhever derfor at naturvern hensyn må bygges inn i virksomheten på alle sektorer i samfunnet. Oversiktsplanleggingen i kommunene er et viktig virkemiddel for å ivareta vernehensyn ut over det naturvernloven og viltloven gir adgang til av fredningstiltak. Heri ligger også en erkjennelse av at det ikke er den lovlige jakt og fangst som i dag truer viltets eksistens- og produksjonsmuligheter, men i sterkere grad menneskelig aktivitet som har negative effekter på viltets leveområder.

Det har i flere år vært fremmet og vedtatt fylkesvise verneplaner som går ut på å verne et representativt utvalg av naturområder med hjemmel i naturvernloven. Områdene som sikres på denne måten og som ofte er viktige viltområder vil allikevel alltid utgjøre bare en beskjeden del av landets samlede areal. Det er arealdisponeringen utover dette som vil få avgjørende betydning for hvilke muligheter vi vil ha for friluftaktiviteter og utmarksnæring i framtida.

Det er derfor sterkt behov for en mer generell hensyntagen til viltområder i arealplanleggingen selv om de er viktige "bare" i lokal sammenheng. En sammenfattende og langsiktig plan for forvaltningen av viltet og dets leveområder i lokalt perspektiv vil derfor i større grad sikre viltets plass i spørsmål om annen utnyttelse av utmarksareal.

3. VIRKEMIDLER I PLANPROSESSEN

3.1. VILTLOVEN

Det formelle grunnlaget for iverksettelse av et systematisk planarbeid på denne sektor fikk vi gjennom Lov av 29. mai 1981 nr 38 om viltet. Her blir verneaspektet langt mer fremhevet enn i tidligere lovverk. Følgende punkter i den nye viltloven er spesielt viktige som arbeidsgrunnlag i denne sammenheng:

§ 7, 1. ledd:

"Hensynet til viltinteressene skal innpasses i den oversiktlige planlegging av arealdisponeringen i kommune og fylke. Under utarbeiding av slike planer skal vedkommende myndighet på et tidlig tidspunkt søke samarbeid med viltorganene".

§ 2, 1. ledd:

"Med vilt menes i denne lov alle viltlevende landpattedyr og fugler, amfibier og krypdyr".

§ 1:

"Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv".

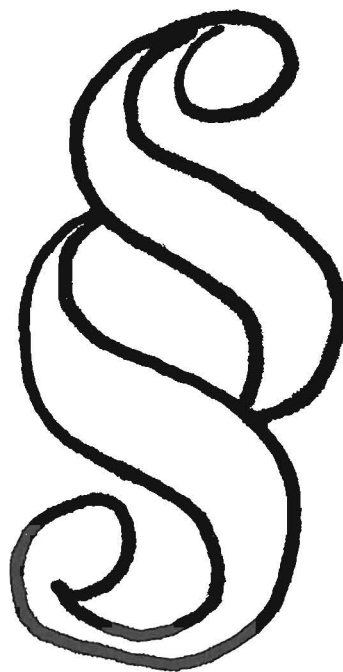
Essensen av dette i arealplan-sammenheng er at alle viltarters leveområder skal ivaretas under planlegging av arealdisponeringen. En forutsetning for å kunne oppfylle lovens intensjon på dette felt er at viktige leveområder for viltet er kjent. Dette nødvendiggjør vanligvis et omfattende kartleggingsarbeid forut for et videreføringsprosjekt med innarbeidelse av viltinteressene i oversiktsplanleggingen. Siden viltområdenes kvalitet og funksjon kan endres over tid vil også et viltområdekartverk trenge jevnlig revidering. Bidrag fra viltsiden til oversiktsplaner- f eks kommuneplaner- trenger derfor også å gjennomgå en rullering med få års mellomrom. Kartleggingen av viltområder utgjør mye av det faglige grunnlaget for prosjektet.

3.2. PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Den nye plan- og bygningsloven som trådte i kraft den 1. juni 1986 stiller krav til statlige etaters medvirkning i arbeid med kommuneplaner, reguleringsplaner og bebyggelsesplaner. Foruten at disse skal avgi uttalelse til planutkast, skal de også yte kommunen den nødvendige faglige hjelp underveis i planleggingsarbeidet. Kommunen skal på sin side på et tidlig

tidspunkt under planleggingsforberedelsene søke samarbeid med berørte statlige etater og andre som har særlige interesser i planarbeidet. På denne måte samsvarer plan- og bygningsloven svært godt med de nevnte intensjonene i viltloven.

For videreføring av sektorinteresser i en oversiktsplan som kommuneplanens arealdel er plan- og bygningsloven idag et godt egnet virkemiddel. Loven åpner for nye muligheter til aktiv styring av arealbruken gjennom kommuneplanen blant annet gjennom planens direkte rettsvirkning og adgangen til å knytte ulike bestemmelser til ulike deler av planen. Av størst betydning er imidlertid at loven gir kommunene selv muligheten for å styre arealbruken i lokal målestokk etter at sektormyndigheten har hatt anledning til å uttale seg. Gevinsten av dette er blant annet mulighetene for økt detaljeringsgrad og likevel forenkling av saksbehandlingen i enkeltsaker. I og med at loven bare angir rammene for innholdet i planen kan kommunene selv vurdere hvor detaljert arealdelen skal utformes ut fra egne behov og ressurser.

4. GJENNOMFØRING

4.1. KOMMUNEPLANEN

Gjennom ny plan- og bygningslov er begrepet generalplan erstattet med kommuneplan. Dette fordi loven legger opp til en utvidelse av planens innhold til å gjelde alle kommunens ressurser som sammen med arealdelen skal munne ut i et tiltaksrettet handlingsprogram. Rettsvirkningen av planen som innebærer at arealdelen er juridisk bindende en bestemt tidsperiode, markerer også et skille i forhold til tidligere tiders generalplan. Kommuneplanen skal legge opp til en langsiktig del med målsetting og felles planforutsetninger. Her inngår også sektorbidragene og arealdelen. På kort sikt, normalt for en 4-årsperiode, skal det lages et handlingsprogram med konkrete tiltak og arbeidsoppgaver.

I prosjektet "Viltinteressene i kommuneplanen" er det for hver kommune i Nord-Trøndelag (24 stk) laget en beskrivende del angående vilt generelt som planleggingsobjekt, samt viltforholdene i kommunen spesielt. Sammen med temakartet munner dette ut i et konkret handlingsprogram for sektoren vilt.

Til fordypning i ulike aspekter ved kommuneplanlegging anbefales boka "Kommuneplanlegging på landsbygda" utgitt på Landbruksforlaget i 1986.

4.2. VILTOMRÅDEKARTVERKET

Viltområdekartleggingen i Nord-Trøndelag har hovedsaklig sin bakgrunn i den nye viltloven. Skal hensynet til viltinteressene innpasses i en arealdisponeringsplan er det en forutsetning at disse viltinteressene på forhånd er kartlagt. I 1972 ble viltnemndene bedt om å tegne inn viktige viltområder på kart. Dette materialet ble imidlertid av varierende kvalitet fra kommune til kommune. I tillegg vil mange viltområder over tid kunne endre funksjon, avgrensning og kvalitet. Dette skaper i seg selv et behov for jevnlig revidering av viltområdekartverket.

En mer intensiv kartlegging av viltområder i Nord-Trøndelag foregikk i perioden juni 1982 - juli 1983 og ble utført av 1 person på heltid.

I det følgende avsnitt blir metoden kort oppsummert. For mer inngående detaljer om metoden anbefales rapport nr 2-84 fra fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen.

I hovedsak har kartleggingen fulgt et opplegg med viltnemndene som kontakt eller kontaktformidler til andre lokalkjente personer i kommunene. Med de ressurser som stilles til rådighet synes denne "inngangsbilletten" å være en forutsetning for kartleggingen. Etter at kontaktpersonene for et område er intervjuet med hensyn på viltforholdene er det foretatt befaring i enkelte utvalgte biotoper for å undersøke dagens funksjon, tilstand og mulig avgrensning. Befaring er vurdert som en viktig del av arbeidet også fordi det har vist seg at kildene kan ha varierende forutsetninger for sine opplysninger. For senere eventuelt å kunne forsvare restriksjoner med hensyn på omdisponering av arealbruken i spesielle områder, er det nødvendig at kartleggeren kjenner området. Etter en prosess med intervju av lokalkjente samt befaring i de antatt viktigste biotopene er alle relevante opplysninger og inntrykk videre samlet på et grunnlagskart i målestokk 1:50 000, samt at alle data er ført inn i et standardisert dataskjema. Disse data er igjen lagt inn i et eget EDB-register på en datamaskin og gitt navnet "VILTREG".

Registreringsskjemaet i VILTREG ser slik ut:

*** VILTOMRÅDER ***			
REGISTER FOR VILTOMRÅDEKARTVERK FOR FYLKET			
KOMMUNENR (hvis ukjent:?)	KOMMUNE:	TEMA:	
OMRÅDENUMMER:	REGISTRERINGSNUMMER:		
Andre poster:	UTM midtp:	XY-koordinater:	
(M711)kartbl-1:	Kartbl-2:	Kartbl-3	Kartbl-4
Artskode (hvis ukjent:?):	Artsnavn:	Bruksårstid:	
Bruksmåte (hvis ukjent:?):	Bruksmåte (2):	Bnr:	
Antall indiv:	Tellemåte:	Brukstetthet:	
Informasj.type:	Observasjonsår:	Kilde/Informant:	
Registrator:	Feltkontrollør:		
Vurdering:	Områdets verdi:	Tilleggsinfo:	
Kommentarer:			
Datainnlegger:		Dato for innregistrering:	

Kartopplysningene er overført til datamaskinen gjennom en digitaliseringsprosess. Fra denne datafilen kan det så tegnes ut ulike vilttema på kart i ønsket målestokk for de områder som måtte være aktuelle. Områdene er fortløpende nummererte og korresponderer med "VILTREG".

4.3. SEKTORBIDRAGET

For å ivareta hensynet til lokal medvirkning i prosjektarbeidet ble kommunene allerede i startfasen av prosjektet invitert til å oppnevne en kontaktgruppe som kunne være med å diskutere innholdet i bidraget for sin kommune. Kommunene sto helt fritt til å velge sammensetning og antall medlemmer i disse gruppene. Gruppemedlemmene har derfor hatt svært forskjellig bakgrunn fra kommune til kommune. Som eksempler kan nevnes ulike etater i kommuneadministrasjonen, politikere, viltneymndmedlemmer, friluftsnemndmedlemmer, kommuneplanleggere, fjellstyremedlemmer, grunneiere, oppsynsmenn m.m. Det er fra fylkesmannen lagt stor vekt på at bidraget til kommuneplanene fra viltsektoren skal utformes i samarbeid med disse gruppene.

Formen på samarbeidet med kontaktgruppen er praktisert på flere måter. I alle kommuner hvor prosjektet er kommet igang er det avholdt minst ett møte mellom prosjektleder og kontaktgruppen. I enkelte kommuner har prosjektlederen på forhånd laget et utkast som er sendt gruppemedlemmene før møtet. Etter dette blir bidraget fra viltsektoren til kommuneplanen utformet. Bidraget blir så sendt gruppemedlemmene og det avholdes nye diskusjonsmøter etter behov. Kjente konflikter med andre brukerinteresser søkes avklart på dette tidspunkt. Når det er oppnådd enighet om et forslag til bidrag, blir dette formelt oversendt kommunen.

Det legges stor vekt på å gi kartbidraget form av tilråkning overfor kommunen, men det presiseres samtidig at det ut fra viltinteressene er ønskelig at tilråkningen i kommunens videre arbeid mot en samlet arealplan blir fulgt i størst mulig grad.

Bidraget er to-delt, en tekstdel og et temakart. Temakartet baserer seg hovedsaklig på viltområdekartleggingen fra 1982-83. Spesielt viktige viltområder er etter en skjønnsmessig totalvurdering lagt inn på kartet. Utenfor disse prioriterte områdene er det etter dagens kunnskap ingen vesentlig konflikt med viltinteressene. Det er lagt vekt på å ta med bare de områder hvor eventuelle tekniske inngrep eller annen betydelig menneskelig aktivitet klart synes å få negative konsekvenser for områdets funksjon for viltet. Områder som har en funksjon eller en artssammensetning som ikke synes spesielt sårbare for de inngrep som er aktuelle, er utelatt selv om de kan ha gode viltbestander. Som eksempler kan nevnes den økonomisk viktigste viltarten elg, hvor bare vinteroppholdsstedene er skravert på kartet. Videre kan nevnes hekkeplasser for rovfugl hvor det også er markert et betydelig omland rundt den

eksakte lokaliteten. Viktige områder for alle sjeldne viltarter er også tatt med. Spillplasser for skogsfugl er vurdert som spesielt viktige viltområder, mens gode biotoper ellers for denne artsgruppe stort sett er utelatt. Ofte er også viktige våtmarksområder med på kartet.

Kartet angir altså restriksjoner i forhold til omdisponering av arealet innenfor viltområdene. Graden av restriksjoner her er også oppdelt; i områder med streng holdning skal som hovedregel ingen omdisponering tillates, i områder med mindre streng holdning kan noe omdisponering foretas etter en gjennomdrøftet plan.

Som gjennomgående prinsipp er områder med regional verdi eller mer gitt streng holdning, mens områder av lokal betydning er gitt mindre streng holdning. Unntak er områder av svært stor lokal betydning, såkalte "nøkkelområder" for arten lokalt, som også er gitt streng holdning. Slike områder kan imidlertid være gjenstand for diskusjon. Et eksempel på et nøkkelområde av stor lokal betydning er spillplasser for storfugl.

Det må understrekes at kartet ikke gir seg ut for å være fullstendig. Sannsynligvis er områder også utelatt fordi de er lite kjent. Eksempel på temakartet "VILTOMRÅDER" er vist som vedlegg bakerst i rapporten.

Tekstdelen er inndelt i fire underkapitler. Først blir naturgrunnlaget omtalt generelt. Kartlegging av viltområder og forvaltning av disse i kommuneplansammenheng blir tatt opp. I kapittel følger en mer inngående redegjørelse for det som er kjent om de viktigste viltartene i kommunen. Her blir beskrevet de ulike viltarters leveområder, bestandsstørrelse og produksjon samt aktuell og potensiell beskatning og organisering av denne. Om nødvendig blir det også foreslått tiltak til fordel for enkelte arter. Tredje kapittel omhandler viltets betydning i kommunen. Her blir økonomisk verdi vurdert vanligvis som verdi av felt vilt og verdi av jaktutleie. Kapitlet tar videre opp viltartenes verdi i økologisk sammenheng samt rekreasjons- og opplevelsesverdi. Det er ikke gjort forsøk på å tallfeste disse siste faktorer. Siste kapittel er et handlingsprogram med punktvis forslag til tiltak som er ment iverksatt i kommende kommuneplanperiode. Innholdet vil her variere etter lokale behov fra kommune til kommune. Her følger et eksempel på et handlingsprogram for viltet i en innlandskommune i Nord-Trøndelag:

1. All omdisponering av areal skal som hovedregel skje i samsvar med viltområdekartet, jfr bilag.
2. Alle byggesaker som går gjennom bygningsrådet skal, før vedtak fattes, gå på høring i viltnemnda som skal påse at viltinteressene i størst mulig grad blir ivaretatt.

3. Snøscooterkjøring må kanaliseres utenom viktige viltområder.
4. Elgbestanden bør stabiliseres på et nivå som er tilpasset en akseptabel konfliktgrad i forhold til skog og trafikk.
5. Det bør iverksettes ryddetiltak langs de mest kollisjonsutsatte strekninger av jernbanen. Grunneiere, NSB, viltfonds- og sysselsettingsmidler er aktuelle finansieringskilder.
6. Villminken bør beskattes hardere. Kommunen vil arbeide for å få til en skuddpremieordning for villmink. Det er rimelig at grunneierne deltar i dette.
7. Det må legges større vekt på dokumentasjon av rovviltdrept bufe og tamrein. Denne oppgaven bør utføres i samarbeid med offentlig viltforvaltning.
8. For bedre utnyttelse av jakta og en god forvaltning av viltområdene bør det vurderes å danne grunneierlag på private områder. Viltnemnda kan ta initiativ til dette.
9. Det bør vurderes å ansette en person med naturfaglig kompetanse i kommunen. I tillegg til mer tradisjonelle oppgaver skal vedkommende drive detaljert veiledning vedrørende viltet og dets leveområder overfor ulike planleggere samt drive overvåking av sårbare viltområder. Fjellstyret og grunneierne bør trekkes inn i en slik vurdering.

Et fullstendig eksempel på tekstdel følger som vedlegg bakerst i rapporten.

4.4. KOMMUNEPLANENS AREALDEL

På grunn av tidsaspektet er det tilsiktede prosjektarbeidet ved oversendelse av sektorbidraget til kommunen å anse som avsluttet. Selv om flere kommuner også startet en videreføring av oversiktsplanleggingen med siktemål kommuneplanens arealdel, så har denne planprosessen vist seg såpass tidkrevende at et fåtall hadde politisk vedtatt arealdel ved prosjektets avslutning. Prosessen er imidlertid igang i de fleste kommuner i fylket. Dette skaper da selvfølgelig et behov for oppfølging av arbeidet som er nedlagt i utarbeidelsen av sektorbidragene. På grunn av styringsmulighetene den nye plan- og bygningsloven gir, især gjennom arealdelens rettsvirkning, er innsatsen i denne fasen meget viktig for uttellingen av arbeidet med sektorbidragene.

Fylkeskommunen er tillagt et særlig veiledningsansvar overfor kommunene i plansaker. I Nord-Trøndelag har fylkeskommunens arealplanavdeling fungert som innpisker og organisator i dette arbeidet. Spesielt i forhold til nytt lovverk har arealplanavdelingen også gitt kommunene planfaglig bistand. For kommunen deltar oftest både politisk og administrativ ledelse.

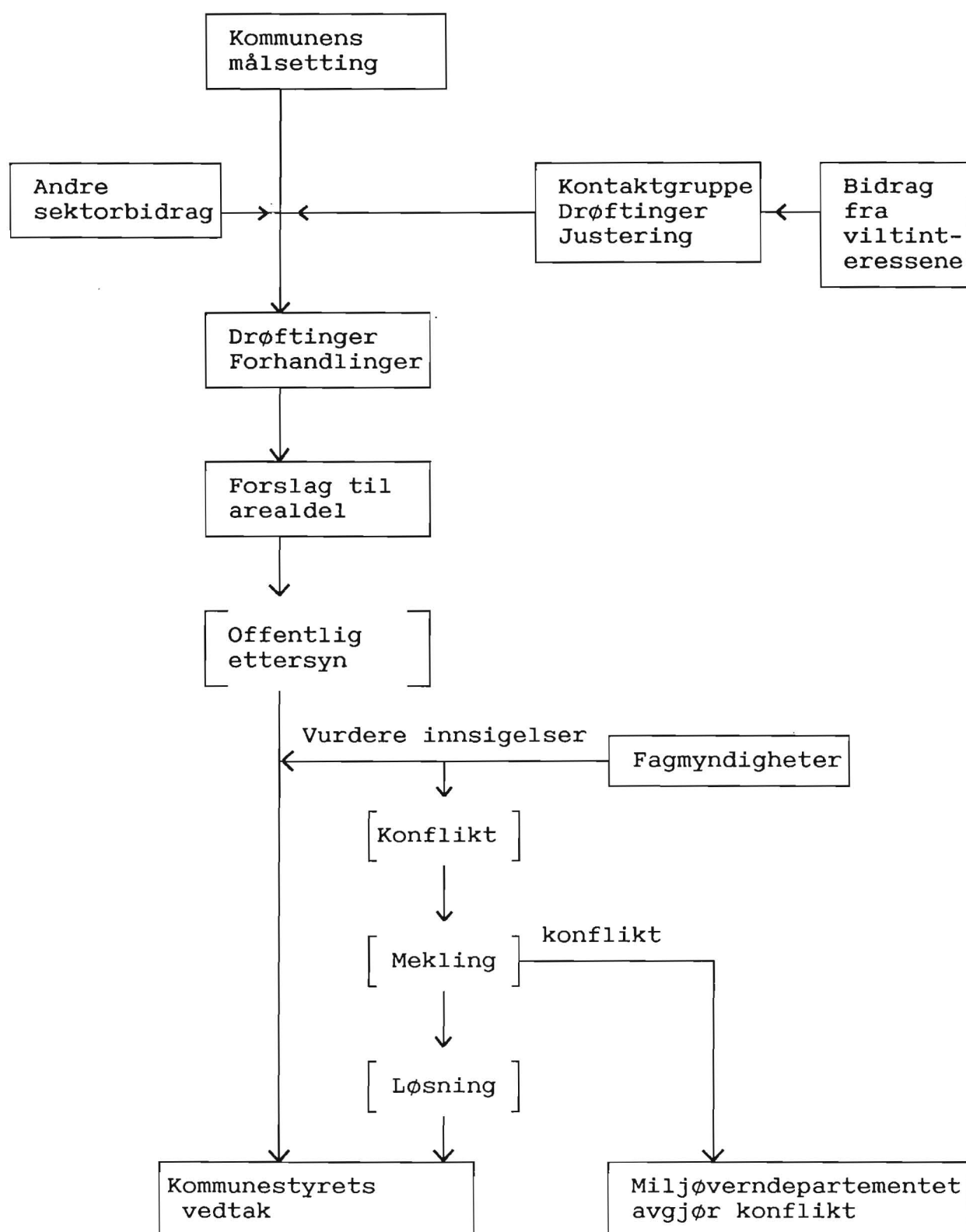
Ulike sektorinteresser har bidratt til arealdelen, særlig gjelder dette jordbruk, skogbruk, reindrift, vilt, naturvern, og friluftsliv. I noen kommuner har også interesser som fiske-/aquakultur, kulturminner og bergverksindustri vært trukket fram. Alle er sektorer som er avhengige av naturgrunnlaget og som har stor interesse av å kunne være med å styre arealbruken. De forskjellige sektorkart blir ofte satt sammen til et samlekart for å få fram hvilke interesser som er i konflikt med hverandre eller med kommunens arealbehov i forbindelse med utbyggingssaker. Ansvarlig for sektorene blir trukket inn for å redegjøre for de arealprioriteringer som er gjort. Gjennom forhandlinger mellom de enkelte interessene tas det sikte på å oppnå enighet om løsning på arealbrukskonflikter. Løsningen er ofte et kompromiss mellom omdisponeringsinteresser og eksisterende bruk.

Fordi arealdelen får rettsvirkning er det klare regler for hvordan den skal utformes. Blant annet har kommunen plikt til å varsle befolkningen tidlig i planarbeidet, og legge planene ut til offentlig ettersyn før saken legges fram for kommunestyret. Forslaget skal også legges fram for berørte fagmyndigheter.

Fagmyndighetene forutsettes i sine uttalelser å skille klart mellom innvendinger som er av en slik karakter at fagmyndighetene vil motsette seg at planen godkjennes - såkalte innsigelser - og innvendinger med karakter av faglige merknader og råd som kommunen selv kan ta standpunkt til. Det er fagorganet selv, og ikke kommunen, som på det lokale plan avgjør hvilken virkning innvendinger skal ha. Det er en stor fordel at man gjennom planprosessen har oppnådd enighet på et tidligere stadium.

Ved konflikt mellom fagmyndigheter og kommunen må derfor fylkesmannen kobles inn for om mulig å finne frem til en løsning. Etter at fristen for å avgi uttalelser er utløpt, kan kommunestyret behandle planen.

Hvis det er reist innsigelser mot planen slik at kommunestyret ikke kan vedta denne med endelig virkning - og kommunen og berørte offentlige myndigheter ikke kommer til enighet - skal planen sendes Miljøverndepartementet for godkjenning. Departementet avgjør konfliktsaker, men det understrekes at en må ha forsøkt aktivt å løse problemene lokalt.

Saksgangen for utarbeidelse av arealdelen til en kommuneplan.

En vedtatt plan vil, som nevnt, være bindende for tiltak som kommunen kan styre gjennom plan- og bygningsloven. Forutsetningene for kommuneplanarbeidet er imidlertid at arbeidet skal være en rullerende prosess, dvs. at utkastet vurderes etter hvert som det kommer nye momenter til saken. Dette gjelder f.eks. når det utarbeides nye sektorkart, og dersom det skjer endringer i kommunens målsettinger for arealbruken. Planen skal tas opp til ny vurdering minst én gang i hver valgperiode, jfr plan- og bygningslovens § 20-1.

5. ERFARINGER

5.1. TEMAKART

Utarbeidelse av temakart for viktige viltområder til offentlig bruk har flere sider. I sin eksakte form er det flere opplysninger som ikke uten videre egner seg for videreformidling. Det tenkes her spesielt på sårbare eller særlig fåtallige arter som ofte har verneverdi utover den lokale. Blir disse lokalitetene allmennt kjent er det en stor fare for at forstyrrelse ved ren nysgjerrighet eller også direkte etterstrebelse vil ødelegge områdets verdi. Gjennom prosjektet er dette søkt løst ved å slå sammen flere viktige områder for forskjellige arter uten nærmere spesifisering enn "viltområde" på temakartet. Ved utformingen er det også lagt vekt på at kartet ikke skal "røpe" aktuelle lokaliteter for personer med spesiell innsikt.

De kommunalt oppnevnte arbeidsgruppene for temakartet får muntlig informasjon om de enkelte områders innhold slik at disse kan forstå og eventuelt påvirke den prioriteringen som er foretatt. Innvendinger av generell karakter som går på at for mye areal er avsatt til viltinteressene er vanskelig å ta til følge. Spesielle merknader på konkrete lokaliteter er derimot ofte langt greiere å vurdere. Kartet blir imidlertid et temakart for fagsektoren, men opplagte innvendinger og svakheter søkes justert allerede her.

Etterhvert har sluttføringsprosessen i kommuneplanlegginga kommet igang i mange kommuner. Høringsrutiner blant annet til offentlige etater har funnet sin form. Det har her kommet fram at også flere andre fagsektorer ville hatt fordel av en lignende innsats i registrering og kartfesting av arealinteresser. Slik det fungerer idag vil temaet naturvern f.eks ofte bli en opplisting av allerede vernet areal. Slike områder er imidlertid en planforutsetning og vanligvis ikke grunnlag for forhandlinger.

5.2. NÆRINGSINTERESSER

I kommuneplanens arealdel blir hensynet til viltområdene ivaretatt gjennom landbruks-, natur- og friluftsområder med gradert strenghet i forhold til omdisponering. I disse områdene vil det derfor selvsagt være tillatt å utøve landbruksnæring, men også bygge- og anleggsvirksomhet som har direkte tilknytning til næringen vil være tillatt. Avhengig av graden av begrensninger legger også mange kommuner her inn muligheter for fritidsbebyggelse og spredt boligbygging. I kystnære sjøområder blir betegnelsen fiske-, natur- og friluftsområde benyttet på samme måte, men her kommer aquakultur i en spesiell situasjon ved at denne type næringsvirksomhet må ha dispensasjon fra arealdelen hvis ikke unntaksmuligheter er gitt allerede i planbestemmelsene.

Dette innebærer at forholdet mellom de ulike interessene innenfor dette kombinerte formålet om nødvendig må reguleres gjennom spesialloven, f.eks. naturvernloven eller viltloven. En annen mulighet er at det utarbeides reguleringsplan for en dominerende arealinteresse innenfor et landbruks-, natur- og friluftsområde. Regulering av tradisjonelle næringsinteresser gjennom kommuneplanens arealdel har ikke vært forsøkt gjennomført i Nord-Trøndelag. Selv om slike interesser i endel tilfeller truer viktige viltområder mer enn f.eks. fritidsbebyggelse, har man på grunn av gjennomgående stor motstand lokalt mot innskrenking av mulighetene for næringsutøvelse funnet det formålstjenlig å bruke andre innfallsvinkler på slike problemstillinger.

I og med at aquakultur behandles spesielt i forhold til andre næringer har imidlertid slik etablering vært forsøkt styrt gjennom kommuneplanens arealdel. I utgangspunktet antas etablering av aquakulturanlegg å ha liten negativ betydning for viltinteressene, men praksis viser at det etter etablering ofte oppstår konflikter. Oter, skarv og gråhegre vil tiltrekkes av fiskeoppdrettsanlegg og ærfugl av skjellanlegg. Det framkommer derfor ofte krav om betydelig desimering av disse delvis totalfredete artene. I prosjektet er det derfor tilrådd å kanalisere fremtidige aquakulturanlegg utenom nøkkelområdene for slike arter.

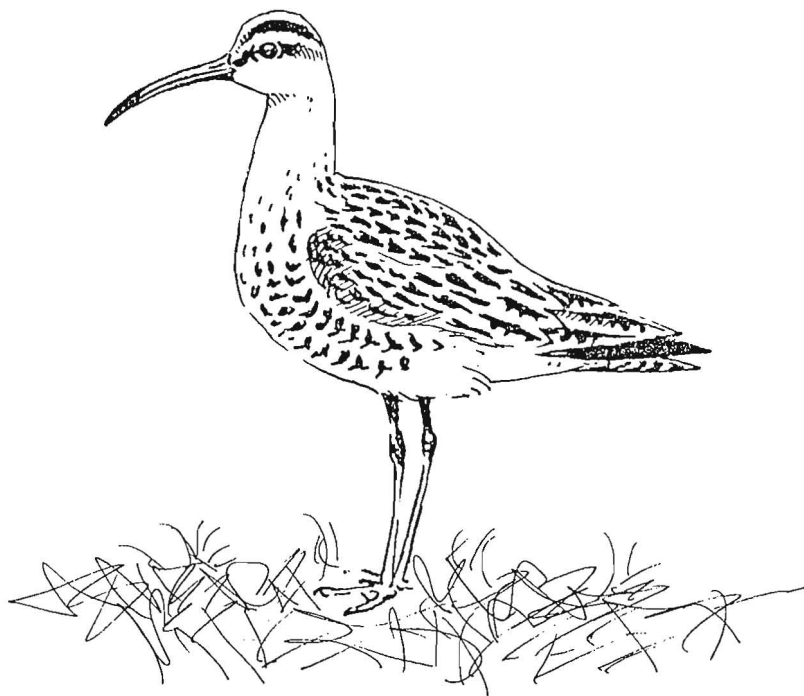
5.3. FORHANDLINGSLØSNINGEN

Når de ulike sektorbidrag skal sammenholdes med kommunens målsetting for arealbruken, vil det ofte framkomme konflikter som må løses gjennom forhandlinger mellom sektorinteressen og kommunen. Viltområdegrensene er trukket etter et faglig skjønn og konfliktsaker i nærheten av områdegrensene vil vanligvis kunne løses ved en grensejustering. I enkelte tilfeller er konflikten imidlertid mer omfattende. Vurderes arealplanen som en oversiktsplan, finnes viltområdetyper som er såpass godt representert i kommunen at enkeltområder som skaper konflikt, noen ganger kan reduseres. Som oftest kan da kommunen gå med på å redusere sine planer i andre områder som kan være viktige for viltet. I områder hvor både kommunen og viltinteresse har svært sterke interesser, er god dokumentasjon og klargjøring av status ofte avgjørende for hvilke hensyn som blir tatt. Fra alle ledd i forvaltningen legges det stor vekt på å finne løsninger på slike konflikter i denne fasen av planprosessen. Blir det enighet her er resten av prosessen nærmest en formsak. For kommunen blir da arealdelen et rasjonelt styringsredskap i tråd med intensjonene i plan- og bygningsloven.

5.4. HØRINGEN

Før kommunestyrets behandling skal forslaget til arealdel med bestemmelser legges ut til offentlig ettersyn i minst 30 dager. Det har vært reist enkelte innvendinger fra lokalt hold om at dette ikke er grundig nok til å fange opp synspunkter og idèer fra lokalbefolkningen. 4-årsperspektivet med muligheten for justeringer blir på en måte oversett ved disse reaksjonene, kanskje på grunn av manglende informasjon. Et mer detaljert alternativ kan imidlertid bli for omfattende.

I en liten kommune i Nord-Trøndelag ble forslaget sendt alle husstander, og som ventet økte antall reaksjoner. Dette vil imidlertid ikke være særlig realistisk i større kommuner. En brukbar framgangsmåte ville kanskje være å trekke inn interesseorganisasjoner enten i selve forhandlingsprosessen eller gjennom høringen. Da fikk det være opp til disse organisasjonene hvordan de ville orientere sine medlemmer. Høringsfristen måtte i såfall forlenges noe. I tillegg til rene næringsorganisasjoner bør også lokale ideelle organisasjoner aktiviseres på denne måten. En bieffekt av denne framgangsmåten kunne være økt interesse for organisasjonsarbeid samtidig som det vil utvikle den lokale debatten om kommuneplanens innhold.

L I T T E R A T U R

- Einvik, K. 1984: Viltområdekartlegging. Erfaringer fra Nord-Trøndelag. Rapport nr. 2-84. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen
- Einvik, K. 1986: Viltinteressene i kommuneplanen. I Edvardsen, M. (red): Kommuneplanlegging på landsbygda. Landbruksforlaget.
- Miljøverndepartementet: Rundskriv T-585: Naturvern og friluftsliv i generalplanen.
- Miljøverndepartementet: Rundskriv T-699: Arealplanlegging - et verktøy for utvikling. Januar 1988. Miljøverndepartementet.
- Norske kommuners sentralforbund, Miljøverndepartementet: Rundskriv T-653; Arealdelen i kommuneplanen etter ny plan- og bygningslov. Januar 1986. Miljøverndepartementet.
- Stortingsmelding nr 68 (1980-81): Vern av norsk natur. Miljøverndepartementet.

VEDLEGG

EKSEMPEL PÅ SEKTORBIDRAG FRA VILTINTERESSENE FOR EN KOMMUNE I NORD-TRØNDELAG

1. NATURGRUNNLAGET

Etter retningslinjer fra Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, utarbeidet fylkets viltnemnder i 1972-73 kart over viktige viltområder. Kartverket var tenkt brukt blant annet av viltnemndene selv, direktoratets viltkonsulenter og viltkontor, fylkeskommunens utbyggingsavdeling, skogbruketaten i fylket og ulike planmyndigheter. Disse kartene var ment å skulle nyttes i forbindelse med oversiktsplanlegging, uttal-else til naturinngrepssaker med mere, men synes i liten grad å ha blitt benyttet i ønsket omfang.

Sommeren 1982 ble det fra viltkonsulenten i Nord-Trøndelag igangsatt revidering av viltområdekartverket. En engasjert person oppsøkte lokalkjente kontaktpersoner samt foretok befaringer i endel av viltområdene. Dette er videre sammenholdt med tidligere undersøkelser. For Mosvik kommune kan nevnes forundersøkelsene før Mossa-utbyggingen.

Årsaken til at dette arbeidet ble igangsatt var tosidig. For det første var det et behov for å oppdatere kartene til dagens situasjon for viltet. For det andre krever den nye viltloven at hensynet til viltinteressene skal innpasses i all planlegging av arealbruk på et tidligst mulig stadium.

Viltområdekartene for Mosvik kommune har ligget ferdig revidert i lengre tid. Uklarheter omkring framstillingen av kartene har imidlertid gjort at de ennå ikke er sendt de lokale planmyndigheter. Når dette blir gjort forhåpentligvis i løpet av 1986, vil kartene være et nyttig redskap i arbeidet med å ivareta viktige viltområder i kommunen. Kartbilaget "Viltområder" i denne kommuneplanen er imidlertid oppdatert etter nevnte undersøkelser og er i alle fall inntil videre brukbart til samme formål. Kartbilaget med viktige viltområder er gjennomdrøftet i kontaktgruppen. Det er foreslått en todelt gradering av restriksjoner i forhold til omdisponering av arealet innenfor viltområdene. Den strengeste graden av restriksjoner finnes i områdene som på kartet er gitt tettest skravering. Her bør som hovedregel enhver omdisponering av arealet unngås. På områder som er gitt mindre tett skravering, kan noe inngrep tolereres i forhold til viltinteressene, men omfanget må vurderes fra sak til sak. Sett fra viltinteressenes side er det ønskelig at denne tilrådingen vedrørende restriksjoner på arealutnyttelsen blir fulgt i størst mulig grad. Det første skritt i en slik retning vil være å innarbeide disse områdene i kommunens endelige arealplan.

For Mosvik kommune er det lagt vekt på å få med arealer som i forhold til viltet er sårbare overfor inngrep. Et vidt spekter av viltarter er representert, og hvert område på kartet er som regel viktig for flere arter. Det er vanskelig å plukke ut enkeltområder blant de allerede utvalgte viltområdene som er viktigere enn de andre.

2. VILTET

Dagens kjennskap til de ulike viltarters leveområder, bestandsstørrelse og produksjon, samt beskatningen av dem varierer sterkt fra art til art. I det etterfølgende blir det redegjort for det som er kjent som de viktigste viltartene i kommunen.

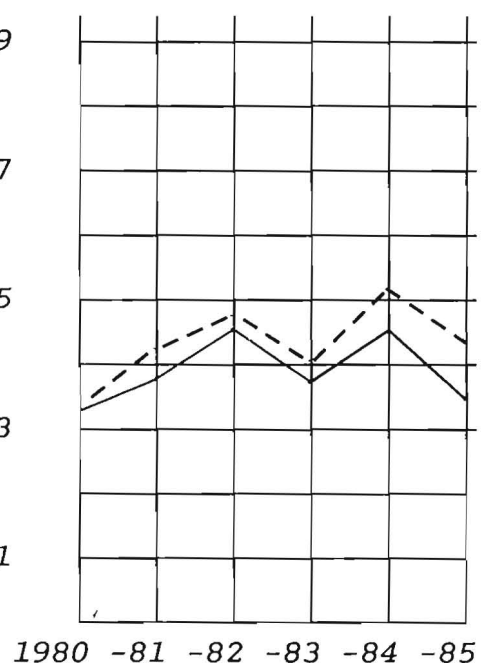
ELG

De viktigste leveområdene for elg i Mosvik er Meltingen-området og de nordvestre deler av kommunen mellom Neset og Verrabotn. Disse områdene er spesielt viktige i den kritiske årstiden, vinteren.

Bestanden av elg har vært stabil de senere år i Mosvik. Elgjegerne har gjennom flere år ført statistikk over sett elg under elgjakta, og antall dyr som er sett pr dagsverk er uttrykt i figur 1.

Kurven gir et uttrykk for utviklingen i elgbestandens størrelse i Mosvik. Den stippledde linjen angir gjennomsnittet for elgregion 2 (Mosvik og Leksvik). Antall felte elg har de siste 4 år vært relativt stabilt. I 1985 ble det felt 50 dyr. Fordelingen på alder og kjønn har inntil 1985 vært gunstig i følge statistikken, men siste år var 1/3 av de felte dyr hodyr i produktiv alder. Dette vil gi en klar bestandsreducerende effekt også på lengre sikt. En av årsakene kan være at et forsøk på å beskatte unge dyr som 1 1/2-åring i stedet for kalv har slått feil. De nærmeste år bør tildelingen låses på alder og kjønn slik at kalv blir sterkere beskattet og at eldre kyr utgjør bare 10% av antall felte dyr. Tildelingen bør reduseres.

FIGUR 1
Sett elg pr dagsverk

Fra tid til annen rapporteres det om uheldig snøscootertrafikk i tilknytning til forekomster av vilt. I denne sammenheng går dette særlig ut over hjorteviltet. Det bør være et mål for kommunen at dispensasjoner for snøscooterkjøring normalt ikke gis i områder som er viktige for viltet.

HJORT

Hjorten har i lengre tid hatt fast bestand i Nord-Trøndelag, men det er først i de senere år arten har begynt å utvide sine leveområder i fylket. Mosvik har også fått endel streifdyr av hjort, men det er foreløpig lite som tyder på at det er etablert en fastboende hjortebestand.

RÅDYR

I Mosvik er rådyra om sommeren spredt over store deler av kommunen. Om vinteren trekker imidlertid dyra for en stor del ut mot sjøsiden, der snømengden ofte er mindre. Rådyrbestanden har variert endel, men er for tiden god.

De siste 3 år er det årlig felt mellom 50 og 70 rådyr. I forhold til tildeling og naturlige betingelser er beskatningen lav. Lav beskatning kompenseres av økt naturlig dødelighet og utvandring. Det foregår lite utleie av rådyrjakt i kommunen. Fellingsresultatet kunne vært betydelig bedre ved at alle interesserte fikk slippe til. Dette bør være en sentral oppgave for grunneierlaget, gjerne i samarbeid med viltnemnda. Rådyrjakt er en jaktform som egner seg godt til utleie, samtidig som det normalt er god etterspørsel. Konflikten med annen jakt er dessuten liten.

ANDRE PATTEDYR

Bortsett fra streifdyr av gaupe er det ikke kjent observasjoner av store rovdyr i kommunen de senere år.

Rødrev-bestanden har også i Mosvik gått tilbake på grunn av reveskabben, og har derfor liten betydning i kommunen. Det er også lite realistisk å anta at revebestanden vil øke og således utgjøre en verdi som pelsvilt de nærmeste år.

Villmink har stor bestand i kommunen, og gjør stedvis skade på hekkende fugl. Villminken er et fremmedelement i vår fauna, men må antas å være kommet for å bli. I viktige viltområder bør den beskattes for å holde bestanden nede, men erfaringer hittil har vist at fangsttinnsatsen må være stor om den skal ha påviselig effekt. Fangsten vil ha størst effekt om våren.

Mår har også fått stor bestand i kommunen. Det drives litt fangst, og skinnprisene på mår er for tiden svært gode.

Oter-bestanden har gått tilbake også her, men streifdyr finnes ennå langs kysten og i elvene.

HØNSEFUGLER

Denne gruppe vilt omfatter noen av de mest jaktete viltarter i fylket, rypene og skogsfuglene. Når forholdene ellers ligger til rette for det, har hønsefuglene svært høy produksjon, og tåler derfor forholdsvis høy beskatning. Rypene har topp i produksjon gjennomsnittlig hvert 4. år, mens skogsfuglene oftest har lengre svingninger.

I Mosvik kommune er det lite rypeproduserende areal. Storfugl og orrfugl finner imidlertid gode områder i kommunen. Her er kjent endel tradisjonelle spillplasser for orrfugl og storfugl. Dette er nøkkelområder for disse artene, og bør tas hensyn til i planleggingen av arealbruken.

I Mosvik blir det på statsallmenning solgt jaktkort fra starten av jaktseasonen. På privat grunn som i store deler er samordnet i ett grunneierlag blir det solgt jaktkort først etter at elgjakta er helt ferdig. Dette medfører at attraktiv jakttid og den tid småviltjegere er villig til å betale noe for jakt bare er aktuell på statsallmenningen. I og med at undersøkelser har vist at småviltjakt i ubetydelig grad forstyrrer elgen, bude det være mulig å gå til småviltjakt tidligere i sesongen også på privat grunn. Det er svært stor etterspørsel etter småviltjakt på attraktiv årstid.

SJØFUGL

For denne gruppe vilt finnes relativt få egnede lokaliteter i Mosvik. En viktig lokalitet er imidlertid Giplingøya hvor det i 1985 hekket ca 150 par ærfugl og over 100 par fiskemåse. Også hettemåke hekker her. Sjøfuglene utnyttes lite gjennom jakt i dag, og potensialet er også lite.

VÅTMARKSFUGLER

Viktige områder i de indre deler av kommunen for en rekke vadefuglarter er innarbeidet på kartbilaget. Disse lokalitetene er mest sårbare i hekketida. En sjelden art som trane hekker eksempelvis her. I tillegg til vadefugler inneholder de normalt flere arter ender i betydelig antall.

I forhold til artsantallet er det forholdvis få vadefugler som er jaktbare, og jakt på vadefugler har liten tradisjon i Nord-Trøndelag. Tallrike andearter som for eksempel stokkand, burde derimot kunne jaktes mer enn hva tilfellet er i dag.

ROVFUGLER

Fra gammelt av er det kjent hekkeplasser for hubro i kommunen. Det er ikke kjent at disse er i bruk i dag, men plassene er potensielt viktige ved en økning av bestanden.

Det er kjent flere hekkeplasser for hønsehauk og spurvehauk, men flere av disse er ikke i bruk lenger grunnet menneskelige aktiviteter. Den vanligste rovfugl i fylket, fjellvåk, har flere hekkeplasser i Mosvik.

3. VILTETS BETYDNING I KOMMUNEN

Betydningen av å ha viltlevende pattedyr og fugler i menneskenes nærmiljø, kan anskueliggjøres på ulike vis. Den enkleste og mest vanlige måten å måle verdien av viltressursene på, er å regne ut salgsverdi av viltkjøtt som blir høstet gjennom jakt. For Mosvik kommune kan følgende illustrere kjøttverdien av felt vilt:

I 1985 ble det felt 50 elg med en samlet kjøttvekt på ca 7 000 kg. Samtidig høstes ca 700 kg kjøtt ved rådyrjakt. Med en mye brukt salgsverdi på kr 35,- pr kilo, utgjør dette en verdi på kr 270 000,-. Kjøttverdien av felt småvilt er beskjedent i forhold til dette. De økonomiske ringvirkninger av jakten er små i kommunen fordi det er lite tilreisende jegere. Selve jakten som rekreasjon og hobby blir verdsatt høyt av jegerne, men er vanskelig å tallfeste.

Den enkelte viltarts verdi som økologisk element, det vil si verdien av at en naturlig forekommende art er til stede og binder sammen samspillet i naturen, er helt grunnleggende for alle andre verdiberegninger vi gjør av viltbestandene. Dette fordi de enkelte viltarters tilstedeværelse i en naturlig bestand er nøye tilpasset hverandre. For eksempel vil en bestandsendring hos en viltart nesten alltid virke inn på andre arters bestander. En viktig oppgave uansett hvilke arter vi måtte "like eller ikke like", vil derfor være å sørge for at alle viltarter har best mulige livsbetingelser, det vil si ta vare på mangfoldet i naturen. Dette gjelder ikke minst lokalt.

Gjennom spørreundersøkelser har det vist seg at folk flest tillegger dette å kunne oppleve forskjellige viltarter i nærmiljøet stor verdi. Dette er en trivselsfaktor som i særlig grad gjør seg gjeldende i urbane strøk og i kulturlandskapet.

De senere år har antall jegere økt betydelig. Jakt som del av friluftslivet har derfor fått økt betydning, om enn ikke av samme årsak som tidligere. Mens egen jakt og fangst tidligere ble drevet som matauk eller inntektskilde, tillegges i dag den rekreasjonsmessige betydning større vekt.

I følge offentlig statistikk var ca 110 innbyggere i Mosvik med i jegerregisteret pr 1. april 1985. Dette utgjør 14% av befolkningen over 16 år. Fylkesgjennomsnittet er vel 11%. Antall jegere øker for hvert år også i Mosvik, og dermed også betydningen av viltet som jaktobjekt.

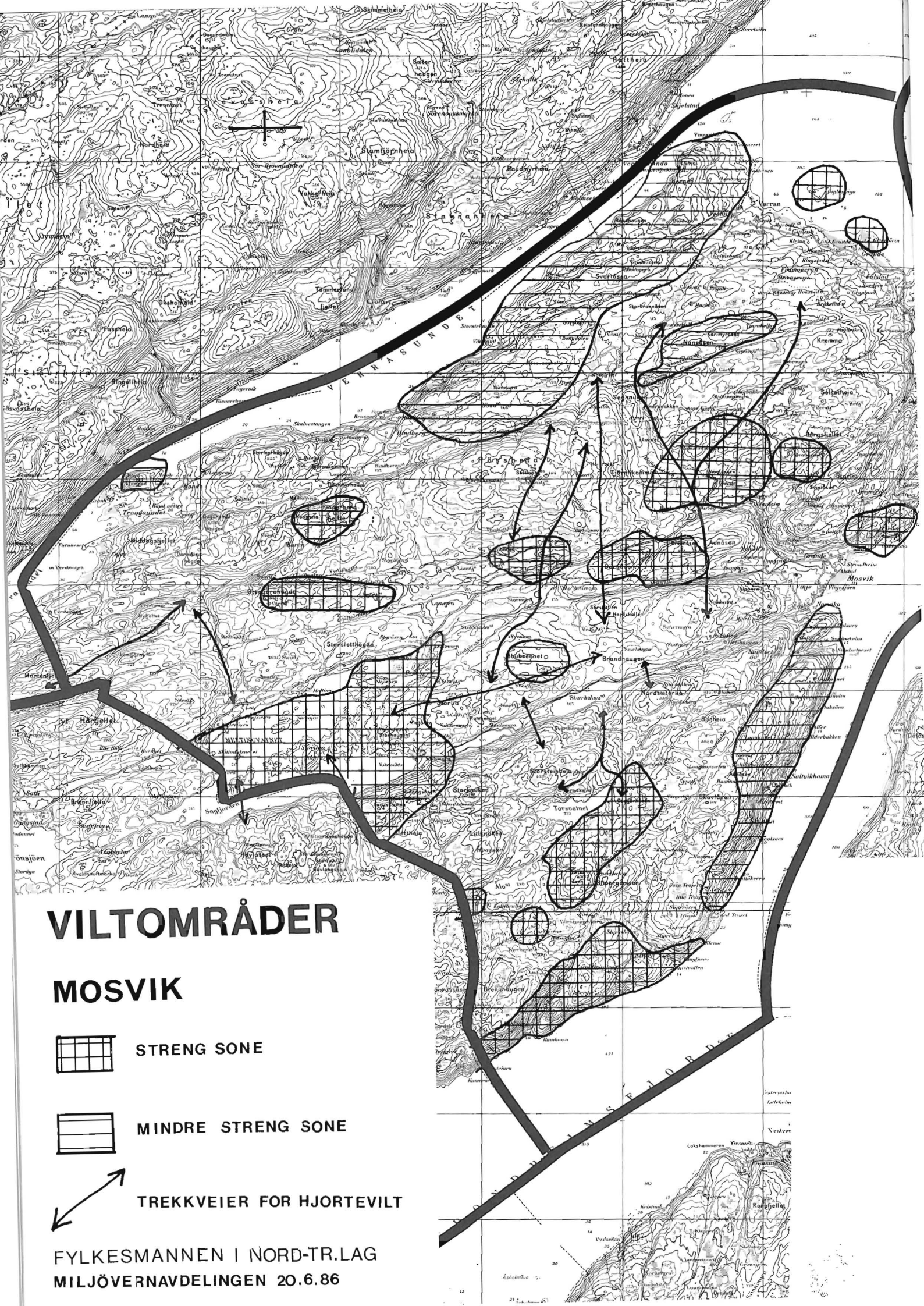
Viltressursenes og jaktens betydning som utmarksnæring har altså endret karakter de senere år. Selv om verdien av egen jakt og fangst i de fleste tilfeller er redusert, kan det ligge betydelige biinntekter for den enkelte grunneier i form av utleie av jaktrettigheter og salg av jaktkort. Dette er imidlertid betinget av god organisering og tilrettelegging av jaktområdene, samtidig som jaktmulighetene markedsføres til tidsmessige priser. I Mosvik må det antas å være langt mer å hente ut av utmarka både for grunneieren og jegeren ved for eksempel tidligere småviltjakt samt utleie av rådyrjakt.

4. HANDLINGSPROGRAM

På bakgrunn av det som er nevnt foran, foreslås følgende handlingsprogram vedrørende vilt og viltforvaltning i kommuneplanperioden for Mosvik kommune:

1. All omdisponering av areal skal som hovedregel skje i samsvar med viltområdekartet, jf bilag.
2. Alle byggesaker som går gjennom bygningsrådet og som angår viltområdene, jf viltområdekartet skal, før vedtak fattes, gå på høring i viltnemnda som skal påse at viltinteressene i størst mulig grad blir innpasset.
3. Elgforvaltningen bør de kommende år legges opp slik at kommunens naturlige bæreevne for elg utnyttes optimalt. I dagens situasjon må 60 - 70 % av jaktuttaket bestå av unge dyr.

4. Det bør arbeides for å tilrettelegge for småviltjakt på privat grunn tidligere i jaktseasonen. Viltnemnda kan ta initiativ til dette arbeidet.
5. Dispensasjoner for snøscooterkjøting gis normalt ikke i viktige viltområder, jf temakart "Viltområder".

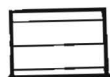

VILTOMRÅDER

MOSVIK

STRENG SONE

MINDRE STRENG SONE

TREKKVEIER FOR HJORTEVILT

FYLKESMANNEN I NORD-TR.LAG

MILJÖVERNAVDELINGEN 20.6.86

Hittil utkommet i samme serie:

- Nr. 1 - 1983: Tiltak for å redusere antall kollisjoner mellom elg og tog i kommunene Grong og Snåsa.
- Nr. 1 - 1984: Kontroll med landbruksavrenning. Resultat 1983.
- Nr. 2 - 1984: Viltområdekartlegging. Erfaring fra Nord-Trøndelag.
- Nr. 3 - 1984: Skjøtselsplan for Bergsåsen naturreservat og plantelivsfredningsområde i Snåsa (under utarb.).
- Nr. 4 - 1984: Skjøtselsplan for edellauvskogreservater i Nord-Trøndelag, med spesiell vekt på Byahalla i Steinkjer.
- Nr. 1 - 1985: Forsøksfiske med kilenot i Leksdalsvatnet.
- Nr. 2 - 1985: Fisket i Leksdalsvatnet 1984. En spørreundersøkelse blant grunneiere og fiskekortkjøpere.
- Nr. 3 - 1985: Skogrydding som tiltak for å redusere antall kollisjoner mellom elg og tog. En beskrivelse av iverksettelsen av tiltaket i Grong og Snåsa i 1984.
- Nr. 4 - 1985: Jegerobservasjoner i elgforvaltningen. Erfaringer med bruk av «Sett elg» i Nord-Trøndelag.
- Nr. 5 - 1985: Rapport fra studietur til Spania. Dagene 21.—28. april 1985.
- Nr. 6 - 1985: Fisket i Snåsavatnet 1984. En spørreundersøkelse blant grunneiere og fiskekortkjøpere.
- Nr. 7 - 1985: Jegerprøven som valgfag i ungdomsskolen. Erfaringer fra et prøveprosjekt i Nord-Trøndelag skoleåret 1984—1985.
- Nr. 8 - 1985: Tungmetaller i fisk i Indre Namdalen.
- Nr. 1 - 1986: Erfaringer fra drift av minirensesanlegg «Klargester Biodisc B2».
- Nr. 2 - 1986: Fisk og forurensing i sidebekkene til Verdalselva.
- Nr. 3 - 1986: Fisket i Snåsavatnet 1985.
- Nr. 4 - 1986: Teinefiske etter røye. En spørreundersøkelse blant brukere av nettingteiner.
- Nr. 5 - 1986: Canadagås i Nord-Trøndelag.
- Nr. 6 - 1986: Forra-området i kommunene Levanger, Stjørdal, Verdal og Meråker. Forslag til vern.
- Nr. 7 - 1986: Lakselver og lakseforvaltning i Spania. Rapport fra studietur til regionen Asturias, 22.—28. mai 1986.
- Nr. 8 - 1986: Fiskeundersøkelser i Bognavassdraget.
- Nr. 9 - 1986: Bever i Nord-Trøndelag.
- Nr. 1 - 1987: Fiskeundersøkelser i Oppløyvassdraget.
- Nr. 2 - 1987: Radioaktivitet i ferskvannsfisk i Nord-Trøndelag i 1986.
- Nr. 3 - 1987: Aurens gytebekker i Snåsavatnet.
- Nr. 4 - 1987: Vannkvalitetsvurdering av innsjøer i Nord-Trøndelag 1986.
- Nr. 5 - 1987: En forurensingsundersøkelse av Levangerelva 1985. Sluttrapport.
- Nr. 6 - 1987: Fisk og forurensing i sideelver til Namsen. Overhalla 1986.
- Nr. 7 - 1987: Rovvilt i Nord-Trøndelag. Bjørn 1986.
- Nr. 8 - 1987: Fiskeforvaltning i Sverige. Rapport fra en studietur til Jämtland og Norrland.
- Nr. 9 - 1987: Fiskeundersøkelser i Hoplavassdraget 1986. Rapport fra prøvefisket i Movatn, Hoklingen og Hammervatnet.
- Nr.10 - 1987: Avfallsforbrenning i Europa. Rapport fra studietur.
- Nr.11 - 1987: Vassdragsdata Nord-Trøndelag.
- Nr.12 - 1987: Batteriinnsamling i Midt-Norge.
- Nr. 1 - 1988: Fisk og forurensing i elver og bekker i Levanger.
- Nr. 2 - 1988: Fisk og forurensing i sideelver til Namsen, Høylandet 1987.
- Nr. 3 - 1988: Fisk og forurensing i Hoplavassdraget, Levanger.
- Nr. 4 - 1988: Rovvilt i Nord-Trøndelag. Bjørn, jerv og ulv 1987.
- Nr. 5 - 1988: Fisket i Snåsavatnet i perioden 1983—1987.
- Nr. 6 - 1988: Oppdrett av fisk og skalldyr. Vegledning i behandling av konsesjonssøknader.
- Nr. 7 - 1988: Fisk og forurensing i elver i Stjørdal kommune.
- Nr. 8 - 1988: Vassdragsrapport Lindseta.
- Nr. 9 - 1988: Lokal innsamling av spesialavfall. En presentasjon av en innsamlingsmodell.
- Nr.10 - 1988: Forvaltningen av verneområdene på Tautra, Frosta kommune.

